

Til: Programrådet, ISS

Fra: Ragnvald Kalleberg

Om: Revisjon av tekst og pensum for SVMET1010, våren 2015.

Dato: 28-9-2014

Det er gjort noen mindre endringer i emnebeskrivelsen for å få frem formålet tydeligere. Det er også gjort noen få endringer i pensum, særlig for å styrke to temaer: 1) kvalitative metoders historie (Erickson og 2) vitenskapsteoretisk begrunnelse av forskning basert på kvalitative data (Flyvbjerg, Krogh).

I. EMNEBESKRIVELSE

SVMET1010. KVALITATIVE METODER

SVMET1010 er et innføringsemne om samfunnsforskning basert på kvalitative data. Det skal gi kunnskap og ferdigheter om forskningsopplegg basert på kvalitative data, og innsikt om vitenskapsteoretiske begrunnelser for slike opplegg. Studieopplegget er basert på forelesninger, seminargrupper, emneoppgaver og pensum. Av ressurshensyn er seminargruppene obligatoriske, men alle studenter anbefales sterkt å følge hele forelesningsrekken. På fellesforelesningene gis en gjennomgang av pensum, viktige og vanskelige temaer utdypes. Det trekkes forbindelseslinjer mellom ulike deler av pensum, og mellom pensum, seminarvirksomheten og emneoppgavene. På seminar-ene blir studentene veiledet av en seminarleder i utforming og gjennomføring av to emneoppgaver, basert på intervju, observasjon og foreliggende kilder. Studentene diskuterer med hverandre hva de vil undersøke, men oppgavene utføres og vurderes individuelt. En veiledning om arbeidet med emnet legges hvert semester ut på fronter. Emnet er basert på et samarbeid mellom fagene sosiologi, samfunnsgeografi og kriminologi.

Kunnskapsmål. Etter endt kurs skal du ha fått kunnskap og innsikt om:

- Kjenne til de sentrale elementer i kvalitative forskningsopplegg (spørsmål, data, analytiske kategorier og konklusjoner), inklusive hvordan elementene påvirker hverandre (runddansen). Kjenne til fasene i et kvalitativt forskningsprosjekt.
- Hva kvalitative data er og hvordan man skaffer seg slike data ved bruk av intervju, observasjon og foreliggende kilder.
- Kjenne til forskjellige tilnærminger i analyse og bruk av kvalitative data.
- Kjenne til vitenskapsteoretiske synspunkter som er relevante for forståelse av forskningsopplegg basert på kvalitative data. Kjenne til diskusjoner om kvalitative studiers vitenskapelige legitimitet.
- Kjenne til sentrale trekk i kvalitative metoders historiske utvikling, inklusive fortolkning av meningssammenhenger (hermeneutisk tradisjon)
- Ha kunnskap om sentrale forskningsetiske temaer, som informert samtykke og god henvisningsskikk i forskersamfunnet.

Ferdighetsmål Arbeidet i kurset skal bidra til å utvikle og styrke det å:

- Med utgangspunkt i et sett av spørsmål (en problemstilling) kunne argumentere for valg av data, og strategi for å analysere datamaterialet.
- Kunne gjøre bruk av intervju, observasjon og foreliggende kilder for å besvare forskningsspørsmål (problemstillinger).
- Kunne analysere et kvalitativt datamateriale. Kunne gjennomføre en muntlig og skriftlig argumentasjon, hvor dokumentasjon av faktiske forhold og analyse av disse inngår.

Generell kompetanse I likhet med andre BA-emner skal også dette bidra til kulturell og demokratisk allmenndannelse, og etiske holdninger. Emnet skal utvikle og styrke forståelsen av:

- Vitenskapenes kulturelle rolle. Vitenskapelig kunnskap og arbeidsmåte er kulturverdier i sin egen rett, også uavhengig av nytte for brukere. Studenter og lærere er formet av og deltakere i århundrelange kulturelle tradisjoner. Saklig, vitenskapelig diskusjonskultur er en fellesverdi i et flerkulturelt samfunn.
- Vitenskapenes demokratiske rolle. Institusjoner for høyere utdanning er ikke bare relevante for arbeidslivet. Vitenskapelig kunnskap og diskusjonskultur spiller også en sentral rolle i åpen og opplyst demokratisk meningsdannelse.
- Vitenskapenes etiske rolle. Vitenskap er regulert av etiske verdier og normer, både internt i forskersamfunnet og eksternt i forhold til dem som utforskes og dem som bruker forskning. Emnet skal bidra til etisk innsikt og forskningsetiske holdninger, som saklighet, vitenskapelig ydmykhet, personvern og god henvisningsskikk.

II. PENSUM

Gjeldende fra våren 2015).

Ericksons bidrag er meget kompetent, samt skrevet på en klar og pedagogisk måte. Han gjør bruk av lengre historiske perspektiver på en interessant måte. Flyvbjerg gir en interessant, metodologisk og vitenskapsteoretisk begrunnelse for studier basert på kvalitativt datamateriale. Artikkelen passer godt inn i formålet med emnet og med andre bidrag på pensum. Og her åpnes også et historisk perspektiv – med produktiv bruk av grunnleggende innsikter hos Aristoteles.

SVMET1010 - Pensum/læringskrav våren 2015.

* = i kompendium

@ = tilgjengelig på internett

Bøker:

Fangen, Katrine (2010): Deltakende observasjon. Fagbokforlaget, Bergen. Kap. 1-13. (250 sider)

Fangen, Katrine og Sellberg, Anne Mari (2011): Mange ulike metoder. Gyldendal Akademisk, Oslo . s. 15- 36, s. 57- 70, s. 100 – 181, 198- 251 og 266-280. (204 s)

Kalleberg, Ragnvald, Fredrik Engelstad og Raino Malnes (2009): *Samfunnsvitenskapens oppgaver, arbeidsmåter og grunnlagsproblemer*. Gyldendal Akademisk, Oslo. Kapittel 4-7. (Særtrykk av tidligere utgitt bok. Kallebergs kapitler). (101 sider).

Kompendier/ e- artikler:

*Burgois, Philippe (2002): "Understanding Inner-City Poverty: Resistance and Self-Destruction under U.S. Apartheid", s. 15-32 i MacClancy (red) *Exotic No More: Anthropology on the Front Lines*. The University of Chicago Press, Chicago. (17)

*Erickson, Fredric (2013): "A History of Qualitative Inquiry in Social and Educational Research", s. 89-124 i N. K. Denzin, Y. S. Lincoln, red., *The Landscape of Qualitative Research*. London: Sage. (30 sider).

*Flyvbjerg, Bent (2008): "Making Sociology Matter. Phronetic Sociology as Public Sociology", s. 77-118 i M. H. Hviid Jacobsen, red. *Public Sociology*. Aalborg: Aalborg University Press. (40s)

*Giddens, Anthony (1996): "What is Social Science?", kap 3, s. 65 - 77 i Giddens In defence of of Sociology. Essays, Interpretations & Rejoinders. Polity Press. (12 sider)

*Giertsen, Hedda (2001): "Det ugjennomtrengelige", s. 110 - 123 i Juss-Buss (red). Tvers igjennom lov til seier. Unipax, Oslo. (13 s)

*Grue, Jan (2011): Innledning. "Hva er kritisk diskursanalyse?". I: Hitching, Nilsen & Veum (red.) *Diskursanalyse i praksis: Metode og analyse*. s. 111-136. (4 sider)

*Grue, Jan (2011). Kapittel 3. "Maktbegrepet i kritisk diskursanalyse: mellom medisinsk og sosiale forståelser av funksjonshemming". I: Hitching, Nilsen & Veum (red.) *Diskursanalyse i praksis: Metode og analyse*. S. 111-136. (21 sider)

*James, Allison (1999): "Learning to be Friends: Participant Observation amongst English Schoolchildren (the Midlands, England)." Kap. 4, s. 98-120 i Watson, C. W. (red). *Being There. Fieldwork in Anthropology*. Pluto Press, London. (22)

*Kalleberg, Ragnvald (2011): "Dannelse som faglig fordring i høyere utdanning", s 276 - 303 i Bernt Hagtvat og Gorana Ognjenovic (red.): *Dannelse. Tenkning, modning, refleksjon. Nordiske perspektiver på allmenndannelsens nødvendighet i høyere utdanning og forskning*. Oslo: Dreyer Forlag (26)

*Krogh, Thomas (2014): "Debattene om hermeneutikk", s. 73-98 i T. K., *Hermeneutikk. Om å forstå og fortolke*. Oslo: Gyldendal Akademisk. (25s)

*Steinar Kvale og Svend Brinkmann (2009): "Tematisering og design av en intervjuundersøkelse" og "Å utføre et intervju", kapittel 6 og 7, s. 115-153 i *Det kvalitative*

forskningsintervju. 2. Utgave. Gyldendal Akademisk Forlag, Oslo. (38s)

*Kjelstadli, Knut (1999): "Kildegransking", s. 169 - 181, kap. 12, eller s. 161-173 i 1992-utgave, i Fortida er ikke hva den en gang var. En innføring i historiefaget. Universitetsforlaget, Oslo. (12 sider).

@Larsen, Håkon. [I demokratiets tjeneste Offentlig debatt om allmennkringkasting i Norge og Sverige](#). Tidsskrift For Samfunnsforskning. 49(3). S. 313-342.

*Lysgaard, Sverre (1961/2001): "Innføring i tankegangen – problemstilling-metodeproblemer", kap. 2 (s. 77-91) i Arbeiderkollektivet. Universitetsforlaget, Oslo. (15s)

*Merton, Robert (1996/1998): "The Rise of Modern Science". Kap 18, s 223 - 240 i Merton: On social Structure and Science. Chicago: Chicago University Press. (17 sider).

@Rekdal, Ole Bjørn (2009): "[Fakta på ville veier og henvisninger hinsides fornuften](#)", i Tidsskrift for samfunnsforskning, nr. 3, s. 367-382. (15s).

*Røe, Per Gunnar (2010): "Hvordan forstå et sted? Om sosiokulturell stedsanalyse," i Album, Hansen og Widerberg (red.), Metodene våre. Universitetsforlaget, Oslo. (17s)

@Skilbrei, May-Len, Marianne Tveit, Anette Brunovskis (2006): [Afrikanske drømmer på europeiske gater. Nigerianske kvinner i prostitusjon i Norge](#). Fafo-rapport 525. (60 sider).

*Skjervheim, Hans (1963): "Deltakar og tilskodar", s. 204-215 i Skjervheim, Deltakar og tilskodar. Stensilserie. (11s)

*Sundt, Eilert (1866/1967): "Forskjellige meninger", kap. 1 (s. 13-22) i E. S. Om giftermål i Norge. Universitetsforlaget, Oslo. (8 sider)

*Sundt, Eilert (1866/1967): "Antallet af ægtevielser i riget", kap. 2 (s. 31-42) i E. S. Om giftermål i Norge. Universitetsforlaget, Oslo. (11 sider)

*Thagaard, Tove (2009): Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode. Kap. 5, s. 87- 112. Fagbokforlaget, Bergen. (25 sider)

*Tjora, Aksel (2012): "Analyse av kvalitative data". Kap 5, s. 174 - 195 i Tjora: Kvalitative forskningsmetoder i praksis. Gyldendal Akademisk.

Samlet pensum: 958 sider. (Bøker: 555. Artikler: 403).

Anbefalt litteratur:

Balsvik, Eivind og Solli, Susanna M. (red.) (2011): *Introduksjon til samfunnsvitenskapene*. 2 bind. Universitetsforlaget. Oslo.

Becker, H., S., (2007) . *Writing for Social Scientists: How to start and finish your Thesis, Book, or Article*. The University of Chicago press. Chicago.

Dysthe, Olga, Frøydis Hertzberg, Torlaug L. Hoel (2000): *Skrive for å lære. Skrivning i høyere utdanning*. Oslo: Abstrakt Forlag.

@McIlwaine, C. and Datta, K. (2004): "[Endangered Youth? Youth, gender and sexualities in urban Botswana](#)", s.483-512 i *Gender, Place and Culture* Vol. 11, nr. 4.(31 sider)

Rienecker, Lotte, Peter S. Jørgensen (2013): *Den gode oppgaven. Håndbok i oppgaveskriving på universitet og høyskole*. Bergen: Fagbokforlaget.

Tjora, A.H. (2006) Writing Small Discoveries: An Exploration of Fresh Observers' Observations. *Qualitative Research*, 6, 429-451.